

Overleven, levensritme en menselijke maat...

De regering is van plan de zondagse winkelsluiting niet langer te reguleren, dit voortaan aan gemeentes over te laten. De beroemde of beruchte 24uur/7dagen-economie wordt steeds minder in de weg gelegd. Anders overleven we de economische crisis niet. Is deze visie een probleem?

We hebben in Nederland een traditie van gesteggel over wat wel en niet mag op zondag in het publieke domein, ik ben daar op zich niet echt trots op. Wel ben ik m'n leven lang blij geweest met een dag met (minder) 'moeten'. Ik stam zelf uit een protestants (kerks) boerengezin waar minimaal de koeien op zondag toch echt gemolken moesten worden. Personeel had vrij, de kinderen werden ingeschakeld. Maar de hooi- of bloembollenoogst werd niet op zondag binnengehaald, al maakten we nog zoveel overuren en waren de weersvoorspellingen ongunstig ('t viel vaak mee achteraf!). Er was een grens, die gaf ruimte. Zou m'n vader het niet al eerder aan z'n hart hebben gekregen als hij minder principiëel gelovig was geweest? Ik ontdekte als kind op zondag ook een andere, meer relaxte kant aan m'n vader. Zo las hij z'n Havank-boekjes meestal op zondag. Reizen en schaatsen op zondag mocht ook. Maar er bleef een sociale rem: 'jouw vrijheid tot consumeren maakt dat een ander werken moet op zondag'.

Onze tijd is gestaag verder geïndividualiseerd, we hebben ondertussen flex-werk en het nieuwe (thuis)werken, internet, email, velerlei telecommunicatie-middelen. Grenzen tussen werk, vrije tijd en andere bezigheden zijn vloeïend geworden. Vanzelfsprekendheid om dingen niet te doen of juist op een specifieke tijd te doen verdween steeds meer. Menig Nederlander beleeft z'n leven als een ratrace, waarin een baan, het huishouden, de zorg voor kinderen, het onderhouden van vriendschappen en het nog wat tijd voor jezelf claimen, maar moeizaam te combineren zijn. Stress wordt als volksziekte nummer 1 opgevoerd. En ook als je niet meer werkt: het is zoeken naar structuur en ordening van tijd en prioriteit...

De arts en filosofe Marli Huijter schreef een mooi boek: 'Ritme. Op zoek naar een terugkerende tijd'. 'Haast u langzaam' is een oud gezegde, teweinig tijd hebben is volgens haar van alle tijden. Zij pleit niet alleen voor 'onthaasten', of voor 'stilzetten' van de tijd. Zij ziet het probleem m.n. in het kwijtraken van een persoonlijk én een gezamenlijk levensritme, heilzame afwisseling van werk en rust, 'prettig snel' en 'prettig langzaam'. We kunnen niet simpel terug naar de vijftiger jaren, naar traditionele rol-/ en arbeidsverhoudingen en gewoonten. We kunnen wel proberen meer te luisteren naar de vele ritmes en riten die het alledaagse bestaan van mensen houvast en betekenis geven. Er zou een 'ministerie van temporele ordening' moeten komen die knelpunten inventariseert. Die kijkt naar ritmische randvoorwaarden om als individu arbeid en vrije tijd op gezonde en plezierige manier af te kunnen wisselen. Zoals in het bedrijfsleven managers kunnen zorgen voor een goede gezamenlijke lunch-gelegenheid of voor regelmatige ontmoetings-momenten voor 'nieuwe werkers'.

En ja: ook zij pleit voor behoud van zondagsrust, is dat een verrassing? Ontkerkelijk of niet, de samenleving heeft baat bij een rustdag in de week. Niet alleen 'opgelegd' door overheid (evt. via Europese arbeids-regelgeving, zoals o.a. de poolse vakbond 'Solidarnosc' bepleit), maar ook samenlevings-breed gedragen. Stel dat de buurman op een

goede zondagmorgen om 9 uur de zaag aanzet om z'n boom te snoeien, dan zou je (vindt zij) moeten zeggen: 'Hallo, 't is zondag hoor!' Dan blijven we met elkaar aandacht geven aan dit broodnodig element voor mentale overleving van onze samenleving.

Arie Gootjes
agootjes@lijbrandt.nl.

Website: www.raadvankerkenborne.nl E-mail: info@raadvankerkenborne.nl

Aktiviteiten van de Raad van Kerken.

In de Goede Week is er een Passie-vesper bij de zusters Karmelitessen in Hertme.

We lopen in stilte langs de Kruiswegstaties, daarna is er een meditatieve viering in de kapel van het klooster. Woensdag 27 maart om 18.30 uur.